

1. LECKE: SZÜNTELEN REFORMÁCIÓ:

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:*

Füsti-Molnár Szilveszter: „Szempontok az ecclesia semper reformanda elvének érvényesítéséhez a Magyarországi Református Egyházban, különös tekintettel Kálvin teológiájára”

http://srta.tirek.hu/data/attachments/2010/12/23/Szempontok_az_ecclesi_semper_refomanda_elv%C3%A9hez.pdf

A kifejezés eredete:

Bár a szüntelen reformáció szükségességének gondolata a reformáció időszakában született meg, hiszen eredetileg Luther fogalmazta meg, de mégsem terjedt el és nem vált ismertté ebben a korszakban. Latinul így hangzik az eredeti gondolat: *ecclesia semper reformanda est*. Ez a kifejezés rövidült le: *semper reformanda* szókapcsolatra, de találkozunk a teológiai írásokban a *semper reformata* kifejezéssel is. A teljes kifejezés először nyomtatásban 1674-ben jelent meg Amsterdamban Jodocus van Lodenstein (1620-1677) egyik művében (*Beschouwinge van Zion*). A reformáció kálvini ágának a körében foglalkoztak sokat ezzel a gondolattal.

A szüntelen reformáció szükségessége:

Mivel az egyház tagjai tökéletlenek, és a bűn kísértésének annak ellenére vannak mindig kitéve, hogy Krisztus a Fő, az egyház életvitelében, tanításában, gyakorlatában sajnos időről időre eltér a keskeny útról. Ez teszi szükségessé a mérce rendszeres alkalmazását.

A szüntelen reformáció megvalósítása:

Az *ecclesia semper reformanda est* elve összefügg a reformáció többi alapelvével.

- a. *Ecclesia semper reformanda est*-elve és a Solus Christus-elve: A megújulás újra és újra döntő megtérés a megfeszített és feltámadott Jézus Krisztushoz, az ígéretéhez és a parancsolataihoz.
- b. *Ecclesia semper reformanda est*-elve és a sola gratia-elv: Igaz, hogy az egyház megújulásának elengedhetetlen feltétele az egyház tagjainak bűnbánata, felismerése, szándéka, ennek ellenére a reformáció nem emberi akarat műve, hanem Isten kegyelmi ajándéka. Az egyház önmagát önmaga erejéből és elképzelése szerint nem tudja megreformálni. A reformáció Isten munkája.
- c. *Ecclesia semper reformanda est*-elve és a sola fide-elv: Nem a szervezeti megújítás a lényege ennek a tanításnak, hanem a lelki megújulás. Amennyiben hit által visszatér az egyház a Forráshoz, a változás megmutatkozik a látható egyház minden egyes vonatkozásában. Ez a Szentlélek ereje által történhet meg, aki a hitet ébreszti az egyes egyháztagek szívében.
- d. *Ecclesia semper reformanda est*-elve és a Sola Scriptura-elv: Ennek a szüntelen reformálásnak az Isten Igéje szerint kell bekövetkeznie. Az *ecclesia semper reformanda est* kifejezésben az ecclesia a látható egyházat jelenti. Ennek a megújulásnak az egyházi élet minden területen érvényre kell jutni. A tanítást és a keresztyén életgyakorlatot kell újra mérlegre tenni. Az Isten Igéje az a kellő, amihez a valót folyamatosan mérni kell. A megújulás nem feltétlenül egy új elvnek vagy egy új gyakorlatnak a bevezetését jelenti, de ezt is jelentheti. Ez az elv nem egy véget nem érő reformot jelent, és nem is a reformáció reformját. Sokkal inkább egy reformátori

reformot. Megújulás a reformáció egyháznak el kell azon gondolkodni, hogy hogyan hirdeti az evangéliumot a világban, és hogyan éli meg az evangéliumot a világban. A szüntelen reformáció nem modernizálást jelent, nem az evangélium és a törvények világhoz való igazítását.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Christian Noack szerint a történelemtudatuk még egyrészt a *konkrét-narratív* szinten van (6-12). Ebben az elbeszélések nyomán alakul ki összefüggő kép a világról. Még nem beszélhetünk igazi történelem-tudatról, de világos különbséget tud tenni a gyermek múlt, jelen és jövő között. Ezen a szinten a múlt lehet néhány évtizedes, de több évszázados is, nem érzékeli a különbséget, csak az események láncolatát. Történetekről beszélhetünk, történelemről nem. Ötödik évfolyamon megismerkedett Luther Márton életével, hatodik évfolyamon pedig magyar reformátorokkal. Erre a tudására építhetünk, amikor felelevenítjük ezeket a személyeket, eseményeket. Érdekli, hogy hogyan éltek régen az emberek. Inspirálóan hatnak a történelmi személyiségek nem hétköznapi tettei. Jelentősége van már a realitás-közelségnek.

Ez a történelemtudat éppen a 13 éves korban kezd átváltani a *szintetikus-interperszonális* szintre (14-16). Ez azt jelenti, hogy képes a fiatal az események fölé emelkedni, és azokból tanulságokat levonni, de még nem érdeklődik a nagyobb összefüggések, az átfogó folyamatok, a kölcsönhatások iránt. Átismételve a korábbi években tanultakat rámutathatunk arra a megújulásra, amit az akkori emberek életében hozott a reformáció, miközben megerősítjük őket, hogy a mindennapi életünkben is meg kell újulnia az Isten-kapcsolatnak. A történelmi ismeretek ebben az életkorban a csoportidentitás kialakulását szolgálják. Tehát azoknak a története érdekes, akikhez valamiképpen odatartozónak érzi magát a fiatal. A csoport ebben az esetben az egyháza, és ha ahhoz tartozónak érzi magát, akkor érdekes lesz számára a reformáció ünnepe is. Érdekes a saját gyülekezet életéből olyan példát keresni, ahol megjelent a „semper reformanda” elve. Akár egy intézmény létrejötte, gyülekezeti alkalmak átalakulása stb.

A serdülőt a személyesség ragadja meg, s csak ahhoz tud kapcsolódni, ami érzelmileg megérinti. Az ajtó szimbóluma egy rövid történet keretében ismét megjelenik, ahogy az évben többször is, így a jelképen keresztül tudja a személyes életéhez kötni az üzenetet.

Hajlamos arra, hogy korábban bevált szemléletmódokat, életgyakorlatokat, szokásrendszereket idealizáljon, és az ideológia szintjére emeljen. Ezt felhasználva bíztathatjuk a tanulókat, hogy megújuljanak, újraértelmezzék Isten-kapcsolatukat is. A frissítés ikont jól ismerik a számítógépről, ennek jelképe egyértelmű lesz számukra, az ő nyelvükön mondja el a „semper reformanda” elvét.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös	<ul style="list-style-type: none"> Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban,

<p>beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ismerje és segítséggel magyarázza mit jelent a „Semper reformanda” kifejezés. 	<p>játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja megfogalmazni mit jelent a „Semper reformanda” kifejezés, indokolja jelentőségét.
---	---

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Annak a felismertetése, hogy a hitben szüntelen fejlődhetünk.

Kognitív cél: Annak a felismertetése, hogy a hitben szüntelen fejlődhetünk.

Affektív cél: A hitben való fejlődés motivációi és akadályai.

Pragmatikus cél: Annak a segítése, hogy a tanuló meg tudja fogalmazni, hogy milyen kapcsolatban szeretne lenni Istennel.

Az óra fő részei	Javaslatok	Módszertani javaslatok Taneszköz
<p>Motiváció, ráhangolás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Képpárok</p> <p>Az alábbi képpárokat (ld. További ötletek) kivetítve beszéljünk arról, hogy mi mindenben látszik, hogy az egyház megújul. Mely területeket érinti ez?</p> <ul style="list-style-type: none"> – a Luther-ábrázolásoknál érdemes felidézni magát a történelmi eseményt, hogy már csak néhány év hiányzik az 500 éves évfordulóhoz; itt lehet beszélgetni a tanulókkal mindarról, amit eddig tanulhattak a reformációról – a Heidelbergi Káté és az abból készült szó montázs a reformációban ismét jelentőssé vált hitvallásosságra utal, és erről lehet beszélni, hogy mindenkinek újból és újból meg kell fogalmaznia, hogy miben hisz – a Vizsolyi Biblia előlapja és egy mai fordítás (lehet már RÚF is) kapcsán arról beszélgetni, hogy milyen jelentősége van annak, hogy olvashatjuk a Szentírást, és hogy miért szükséges újra fordítani azt – a két templom képéhez kapcsolódva (Tákos, patics falú, külön fa toronnyal – Dunaújváros, a szocializmus idején, egy iparváros temploma) arról beszélgetni, hogy milyen funkciói változnak a templomoknak, mi az, ami régen fontos volt, ma kevésbé hangsúlyos, és fordítva <p>Kapcsolódó feladat a TK 98. o. Gondold végig! Beszéljétek meg!</p>	<p>TK Ünnepejünk együtt! 1. lecke: Szüntelen reformáció, 98. o.</p>

<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Semper... – Frissítés</p> <ul style="list-style-type: none"> – Frissítés – mit jelent a számítógépnél, miért van rá folyamatosan szükség? – Munkafüzet 4. feladata – a szöveg elolvasása (felolvasása) – Milyen módon újult meg a kapcsolata Istennel a szereplőnek? Miért van erre szükség? Hogyan valósul meg az egyéni életben a semper reformanda? Ők hogyan tudják ezt elképzelni? – Játsszanak el hasonló jeleneteket a hétköznapijaikból, amiben megjelenik a hitük megújulása! Pl. Előtte – utána: testvérek közötti veszekedés; a szülők feladatot bízta rá; osztálykiránduláson; új gyerek az osztályban; vasárnap reggeli vita a templomba menetelről stb. <p>Kapcsolódó feladatok: TK 98. o. Semper reformanda Munkafüzet 1,2,3</p> <p>Aranymondás:</p> <p><i>„...ölsétek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett.”</i> (Ef 4,24)</p>	<p>MFEI 80. o. 4. f. MFGY 61. o. 4. f.</p> <p>TK Ünnepejünk együtt! 1. lecke: Szüntelen reformáció, 98. o. MFEI 79. o. 1. 2. és 3. f. MFGY 60. 1. 2. és 3. f.</p>
<p>Ének javaslat</p>	<p>RÉ 390./1. Erős vár a mi Istenünk... Hogyha felindul az Isten...</p>	<p>TK énekgy. 10. ének</p>

TOVÁBBI ÖTLETEK

Gryllus-testvérek: A reformáció énekei:

<https://www.youtube.com/watch?v=UUDB-BfWv2g>

<https://www.youtube.com/watch?v=TnCqeh5DeX4>

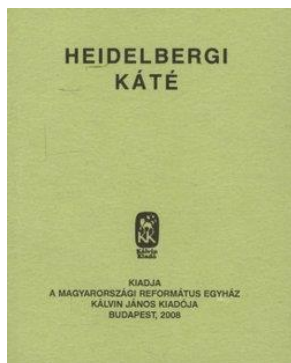
Luther (film):

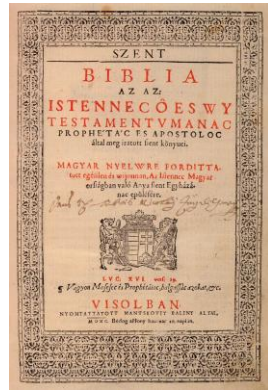
<http://www.nicelife.hu/galeria/film/luther.php>

Imádságra nevelés

<p>Óember és új ember 1. Imádság szövegének előkészítése Feladatutatisítás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Írjuk össze az alábbi papírcsíkokra fekete filccel, hogy szerintetek melyek azok a dolgok, tettek, gondolatok, amelyek Isten szemében nem kedvesek, amelyekből meg kellene újulnunk. 	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="815 1760 1050 1939"> műfaj megfogalmazás imádkozás csoport felosztása kapcsolódás </td> <td data-bbox="1050 1760 1485 1906"> kérő és bűnvalló magában </td> </tr> <tr> <td></td> <td data-bbox="1050 1906 1485 2040"> aranymondás <i>„Vessétek le a régi élet szerin való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt</i> </td> </tr> </table>	műfaj megfogalmazás imádkozás csoport felosztása kapcsolódás	kérő és bűnvalló magában		aranymondás <i>„Vessétek le a régi élet szerin való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt</i>
műfaj megfogalmazás imádkozás csoport felosztása kapcsolódás	kérő és bűnvalló magában				
	aranymondás <i>„Vessétek le a régi élet szerin való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt</i>				

<p>(Önként jelentkezők is írhatnak a papírcsíkokra.)</p> <ul style="list-style-type: none"> Fordítsuk meg a csíkokat, és írjuk fel piros filccel egyenként ezeknek az ellenkezőjét, ami a papíron szerepel. <p>2. Imádság</p> <p>Hittanoktató segítségével a terem közepén kialakítja a helyszínt. Középre leterítünk egy nagyobb kendőt, amire egy keresztet helyezünk el.</p> <p>Feladatutasítás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Helyezzük el a kereszt köré a papírlapjainkat úgy, hogy a feketével írt szöveg legyen felfelé. Most lassan járjátok körbe a keresztet, olvassátok el a szavakat, amik az őembert jellemzik, és magatokban imádkozzatok. Amikor befejeztétek az imádságot, kérlek, ülj le. Most arra kérlek benneteket, hogy a papírcsíkokat fordítsátok meg, piros írással felfelé. Most ismét imádkozzatok magatokban a papíron lévő szavak alapján. 	<p>hely fejlesztési terület hittanosok</p> <p>hittanoktató eszközök</p>	<p><i>megromlott; újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltöztetek fel az új embert, aki tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett.</i>” (Ef 4,22-24)</p> <p>óra közepe vagy vége</p> <ul style="list-style-type: none"> gondolatok előkészítése írnak magukban imádkoznak <ul style="list-style-type: none"> papírcsíkok fekete és piros filc kereszt kendő
---	---	---

Drámapedagógiai ötlet: MESTERDARAB

Ehhez a gyakorlathoz szükség lesz több ollóra, tollra és vékonyabb kartonpapírra vagy műszaki rajzlapra. Az óra előtt készítsünk annyi különféle formát a papírból, ahányan a csoportban vannak. Ezek között legyen nonfiguratív forma is (amőba, plecsni, szabálytalan sokszög) és bonyolultabb, részletesebb figura is, pl. egy csiga szépen ívelt házzal, szarvakkal, bogár, vékony lábakkal, szarvas, szép agancssal, stb. (Ha nincs különösebb rajzkészségünk, Google képkeresőben keressünk egy ilyen képet, nyomtassuk ki, vágjuk ki és így másoljuk át a kartonra, a mesterdarabra. Nyomtatás helyett a képernyőre tehetünk egy sima A4-es papírt és az átderengő ábrát körberajzoljuk.) A lényeg az, hogy készüljünk ezekkel az előre kivágott mesterdarabokkal, amiket valamilyen módon jelöljük is meg a hátoldalukon (egy aláírás, színes pont elég).

Az órán legyen mindenkinél olló, elegendő karton és toll/ceruza. Mindenki kapjon egy mesterdarabot, amit másoljon át a kartonjára és vágja ki. Ezután vegyünk el a mesterdarabot, takarjuk le, ne lássák. Menjünk legalább öt kört: mindenki adja a jobboldali szomszédjának a másolatát, az másolja le, vágja ki. Újra gyűjtsük be a korábbi darabokat, mindig csak a legfrissebb maradjon az asztalokon. Megint továbbadják, másolják, kivágják, a régebbit begyűjtjük, stb. Ha lement az öt kör, vegyük elő az eltett darabokat és nézzük meg, hogy mi lett az eredeti mintából, végigkövethetjük, hogyan változott.

Ha egy fontos, precíz gépezet alkatrésze lenne, tudnánk használni az ötödik másolatot? Van olyan, amit már fel sem lehet ismerni? Miért torzultak el a dolgok? Melyik darabról kellett volna a másolatokat készíteni?

Mutassunk rá arra, hogy a reformáció = visszaalakítás az eredeti formára. Isten nem azt akarja, hogy a másolatról másoljunk, hanem hogy a forrásról: Róla. Belőle, a kijelentett Igéjéből éljünk